

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesu Religiosi

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XIV. Amplius prædictus orationis modus, eiusdemque causæ
declarantur

urn:nbn:de:hbz:466:1-42916

CAPVT XIV.

*AMPLIVS DECLARATV
prædictus orationis modus; & causa adse
runtur, cur Dominus noster eum
concesserit Patri Balthassa
ri post aliquot
annos.*

M N E s ferè vitæ Sanctorum, rerum varietatem habent, quæ omnibus proponuntur: quædam ut audientes, eas imitentur; alia, ut solum admirentur, & Dominum glorificent earum largitorem. Et quoniam benedicta eius manus non est abbreviata, sed easdem solet aliquibus etiam nunc concedere: poterunt illi ex ijs quæ legunt, se ipsos gubernare circa modum, quo se in eis habeant, imitantes præclaros Sanctos, in quibus eas præluxisse legunt. Hoc item licet observare in vita Patris Balthassaris; & in ijs rebus, quæ ad modum eius orationis spectant, quem proximo capite retulimus. Erit autem valde utile, distinctius hinc explicare, tum quæ ille complectitur; tum causas, cur Dominus noster Sancto huic viro alijsque servis suis eum concesserit; causas item, cur ad sexdecim annos id distulerit; & fructus ac fauores, quos simul eidem largitus est, alijsque largitur bene facientibus; vocationem, qua ad eundem orationis

tionis modum ille fuit vocatus, & necessaria est omnibus securè & vtiliter in eo ambulantibus; magnam item securitatem & vtilitatem ordinarij modi orandi, quem idem Pater longo tempore exercuit, & quo fauores obtinuit sibi concessos; quicquid denique opportunum erit ad prædictam relationem melius intelligendam, & ipsam historiæ filum continuandum ac deducendum.

§. I.

H VIVS modi orandi substantiam & circumstantias ei adiunctas fusiùs explicavit idem Pater Balchassar in quodam alio tractatu quem de eo argumento composuit, ut responderet ad obiecta quorundam, eum impugnantium: cuius responsionis mentionem faciemus inferiùs, referentes eius responsa, quæ maximè sunt momenti. Nunc autem distinctiùs, ac compendiosiùs hanc explicationem perstringemus, ex nominum explicatione, quibus spiritus Magistri, & ipsemet Pater hanc orationem compellat: illis enim significatur, quid illa sit, quid in se complectatur, & quosnam Effectus habeat: qui licet sint multi, hi tamen sunt magis in usu, ad quos reliqui reducuntur. *Primum*, hæc vocatur oratio **PRÆSENTIAE DEI**: nam etsi reverà ad benè orandum siue mente, siue voce, aut alio quovis modo, necesse sit, orantem attendere lumine fidei, Deum esse præsentem, audire, & intelligere, quod orans proponit, & quærit: nullus enim cum alio instituit sermonem, quem

iudicet absentem, nec audientem, aut percipientem, quod ipse loquitur. At modus hic orationis peculiari ratione appellatur *PRÆSENTIA* DEI, eò quòd in ea intellectus diuina luce illustratus, absque alijs ratiocinationibus & ambagibus Deum adspicit adeò prope se, aut intra se præsentem, vt sentire videatur, cum quo loquatur, & in cuius conspectu sit: eum in modum quo Apostolus de Moyse dixit, quod a *inuisibilem tanquam videns sustineret*: Ex quo, impulsu quodam naturali oritur reuerentia & admiratio; & voluntatis propensio quædam, aut complacentia, & gaudium: eò quòd sit in Dei præsentia; atque si quis personam aliquam, aut imaginem pulcherrimam contempletur ex quo aspectu, & admiretur, & delectetur tanta illa pulchritudine, & elegantia.

EX quo fit, vt hæc oratio appelletur etiam *QUIETIS*, aut *RECOLLECTIONIS* internæ: eò quòd careat multitudine, varietate, & imaginationum ac ratiocinationum strepitu; & potentia animæ superiores, Memoria, Intellectus, & Voluntas simul colligantur, & figantur in DEVM, & in contemplationem mysteriorum eius, cum magna in suis actionibus quiete & tranquillitate, & hæc est, quæ maximè propriè Contemplatio appellatur: quæ (vt Sanctus Thomas, & alij Doctores; nosque in libro Ducis Spiritualis fusiùs explicuimus) à meditatione distinguitur, quæ à re vna in alteram discurrit, tanquam quærens latentem veritatem, quam scrutatur, variaque euoluit, & adducit ad eam assequendam. contemplatio autem

sim-

a Heb. 11 27

2. 2 q. 180.

a. 3.

Tract. 3. a
cap. 6.

simplici quodam intuitu summam veritatem cum ingenti eius magnitudinis admiratione intuetur; & cum magna complacentia, ac voluptate; & hoc est, quod ait Scriptura: *b Vacate & videte, quoniam* *b Psal. 45. 11*
ego sum Deus: Et c gustate, & videte, quoniam sua- *c Psal. 33. 5*
us est Dominus.

VOCATUR item Oratio SILENTII, eò quòd Deus in ea loquatur, anima tacente, maximaque attentione audiente, quod cœlestis eius Magister ad cor ipsius loquitur, docet, ac de se ipso suisque mysterijs manifestat. Non tamen existimandum est, quemadmodum ignari quidam sibi fingunt: quòd animam tacere, & in silentio expectare, sit, potentias interiores omninò suspensas esse, nec ullos proprios actus exercere: hoc enim est impossibile, nisi homo dormiat; aut certè esset crux magna: imò & res noxia: esset enim manere hominem ociosum, tempusque amittere & exponere se periculo, quo imaginatio mille deliria proferat; aut Dæmon pravas suggerat, & alienas cogitationes. Quare certum est, quamdiu Deus nihil in anima operatur, debere ipsam aliquid facere suo intellectu & voluntate: imò etiam cum Deus operatur, agit aliquid ipsa cum eo, eum in modum quo discipulus dum sui Magistri lectionem tacens audit: operatur interius aliquid, percipiendo, intelligendo, ac sentiendo, quòd Magister docet. Quod si hæc Oratio SILENTII dicitur, id non propterea est, quòd sola lingua taceat: cum hoc omnimodali orationi conveniat; nec propterea quòd internè potentia omninò conticescant: sed quòd tunc in eo tantum occupentur, quod à

Deo accipiunt, quemadmodum dixit David:
d Psal. 84. 9. d Audiam quid loquatur in me Dominus Deus, qui
 Magistri Officium facere dignatur, & ad cor lo-
 qui, ei que suas veritates reuelare, ac vehementer
 ad easdem allicere, non adhibente homine pro-
 priam industriam, vt aliàs solet ad suas medita-
 tiones petitionesque cum magnis affectibus insti-
 tuendas. Et in hoc sensu dixit sanctus Dionysius
 de diuino Hierotheo, *quod esset pariens diuina,*
 quasi in agendo cum Deo, diuinis rebus re-
 ciipiendis, potius se haberet, vti discipulus do-
 ctrinam ab alio accipiens; quam sicut homo
 diligentia & industria sua veritatem quærens,
 quam non assequitur. Ex quo fit, vt etiam ipsum
 audire, appelletur silentium: eò quod tunc om-
 nes creaturæ taceant in corde, nec res vlla tur-
 bet illud, aut eius quietem impediat. Et ob ean-
 dem causam in Canticis appellatur **S O M N U S**
 spiritualis: ita enim cor vigilat, attentumque
 est ad cognoscendum, amandum, & cum Deo
 suo agendum, vt anima ipsa tanquam sopita ad
 externa omnia videatur; neq; audiens, neq; vidēs,
 aut percipiēs, quod alij ei dicūt, aut quod extra se
 geritur. Ex quo etiam fit, vt eadem oratio appelle-
 tur **V N I O N I S**: eò quod spiritus ingenti cogni-
 tione, & amore fortissimè e Deo *adhærescit*, estq;
 (vt Apostolus dixit) *vnus spiritus* cum eo: adeò vt
 tunc non possit attendere, vt aliquid aliud cogi-
 tet, velet, aut amet, sed cum Dauide dicat: *f quid*
mihī est in cælo? & à te quid volui super terram? &
g Cant. 3. 4. cum Sponfa: g inueni quem diligit anima mea; te-
nui eum: nec dimittam.

HÆC sunt vltiora excelsæ huius Orationis
 nomi-

nomina: in qua multæ sunt Illustrationes, & affectus stupendi ad mysteria diuina. Aliquâdo adfunt imaginariæ figuræ, quas Deus animæ imprimit; aliquando sola adest lux intellectus excelsa valde, quæ ille ad mysticę Theologiæ culmen ascendere solet, (quod S. Dionysius appellat, ingredi in diuinam caliginem, lucem scilicet inaccessibilem) & quasi cœcè affurgere ad vñtionem cum eo Domino, qui est super omnem substantiam & vñtionem: est enim adeo excelsa diuinæ naturæ cognitio, adeoq; intima ac diuina cum eadem vñtio, vt solus Deus ex speciali sua gratia & studio possit animam eò vsque eleuare: & quamuis adeo sit magnum & admirandum, quod cognoscitur; videtur tamen esse quasi abyssus quædam infinita, id quod ignorat. Et quoniam in eodem orationis genere singularia quædam & extraordinaria euenire solent, alia quoque nomina, hæc oratio sortitur: nam cum Dei Visitationes & Illustrationes, internæ visiones, & feruentes cum amore & vñtione cum Deo affectus, cum tanta vehementia eueniunt vt anima à sensibus externis maneat alienata, motusq; omnes corporis quiescant, vocatur *Suspensio*, aut *Ecstasis*; quod si repente, & magna vi id eueniat appellatur *Raptus*: & ita dixit Apostolus, se h *raptum* h 2. Cor. 12. 3. esse vsque ad tertium cœlum, & in Paradisum; quod si cum maiori interna suauitate veniat, appellatur *Volatus* spiritualis sicut David desiderabat, dari sibi i *pennas sicut columbæ*, vt liceret *fugere & volare*, vt *requiesceret in solitudine*: solet autem interdum etiam corpus a terra eleuari, impetum sequens spiritus ad rerum cœlestium contem-

Lib. de
Mystica
Theolog. &
S. Bona in
lib eiusdem
tituli.

h 2. Cor. 12. 3.

i Psal. 54. 7.

K 5

platio-

plationem ascendens: nam in his omnibus suspensionibus, & raptibus, cum à Deo sunt, non est spiritus ociosus, nec dormit; sed semper videt, audit, & aliquid intelligit, admiratur, gaudet, aut diligit: quando autem nihil facit, aut recipit potius S T V P O R dicendus est, aut debilis, & enervescens capitis somnolentia, aut fraus & illusio Dæmonis. Quoniam igitur res istæ extraordinariæ, sunt ex se periculosæ: idè nec desiderandæ, nec quærendæ sunt; sed potius fugiendæ, donec Dominus noster ad eas accipiendas vi quadam impellat; aut voluntatem suam aperiat, qua velit hac viä deducere eas sententem.

S. II.

HÆC sunt, quæ complectitur modus hic Orationis & Contemplationis, quem Dominus noster voluit Patri Balthassari varias ob causas communicare. Quarum præcipua est, quòd cum eum elegisset in Magistrum scientiæ spiritualis, ac multarum animarum ducem, quæ orationi studebant, voluit ut ipse valde in ea excelleret: & ipsâ experienciâ sciret varias has vias, per quas diuinus spiritus suos electos deducere solet. Hanc rationem, & causam assecutus est idem Pater, eamque valde perpendit in prædicto suo Tractatu. Nam in primis (ait) qui nunquam didicit græcè, neque legere sciet libros græcè scriptos; neque græcè loquentem intelliget: multoque minus sciet

sciet docere. Et hoc secundum maiorem lo-
cum habet in hac spiritus facultate, quam
in alijs, vt scilicet Magister sit tanquam
causa quædam superior & Vniuersalis, qui
possit omnes iuuare, vnumquemque dirigen-
do iuxta suum gradum & progressum per
omnes vias, quibus Deus volet eum diri-
gere. quæ viæ, licet omnes ad eundem ten-
dant scopum & terminum, sunt tamen plu-
rimæ: vt igitur id commodè fiat, multum
refert eum omnium illorum experientiam
habere. In hac enim via, experientia est,
quæ facit ipsos Magistros excellere. Nam et
si speculatio, & Sanctorum ac Mysticorum
Doctorum lectio multum iuuat: propria
tamen experientia absque vlla comparatio-
ne multò plus præstat, ac valet. Est etiam
magnum discipuli solatium, (quemadmo-
dum quidam Spiritus Magister optimè di-
xit) quod is, qui ipsum dirigit, dicat ei:
& ego idem sensi; & hoc, & illud mi-
hi euēnit: & quod ipsi quasi obuiam ve-
niant & sciat, quò tendat; & ad minimum
verbum, quod discipulus efferat, statim Ma-
gister rem comprehendat, faciatque, vt ille ca-
piat, quod non potest explicare. Est au-
tem hoc magni omnino momēti: vt di-
scipuli proficiant, & vt fidem ei adhibeant,
magnique faciant, quod ille dicit, iuxta il-
lud: quod Apostoli Christo dixerunt: a Nunc atq. 16. 30.
scimus: quia scis omnia, & non est ti-
bi opus, vt quis te interroget. In hoc
credi-

„ credimus quia à Deo existi. Et plus eis satisfaci-
 „ & amplius extimulat Magistri viuentis ex-
 „ plum, ita eos intelligentis & cum eis colloquen-
 „ tis, omniaque ipsorum interiora patefacientia
 „ (vt euenit Samaritanæ cum Christo colloquenti)
 „ quàm si multa etiam legant apud alios, qui pre-
 „ cesserunt. Quare idem Doct̃or ait: huiusmodi Ma-
 „ gistris expedire, vt sese aperiant, & communi-
 „ cent ijs, quos ducunt: nec se ipsos subducant; &
 „ quod aliqui faciunt, omnino sese occludant
 „ quamuis seruandum sit decorum in frequentia &
 „ modo se communicandi, cum decenti discre-
 „ tione, ita vt discipulus, non omnino Magistrum de-
 „ prehendar. Omnes hæ rationes sunt Patris Bal-
 „ thassar̃is, ex propria experientia desumptæ, qua
 „ mirificè animas deduxit, penerans earum corda;
 „ & sic magnam apud omnes obtinuit Magistri o-
 „ pinionem, vt postea videbimus. Et bonum testi-
 „ monium, quod multum expertus esset in omni via
 „ spiritali, fuit q̃ Sancta Mater Theresia de Iesu,
 „ vt suprà diximus, aiebat: in omnibus modis & ra-
 „ tionibus orandi, de quibus cum Patre Balthassare
 „ Magistro suo illa colloqueretur, semper eum pre-
 „ iuisse. Et idem confirmat, quod ipsemet, in prædi-
 „ cta sua Relatione fatetur, cum dixit, Deum D. N.
 „ intelligentiam ipsi dedisse facultatis spiritus pro
 „ se ipso, & pro alijs: id enim fuit, ipsum constituere
 „ Magistrum, cum experimentaliter rerum interna-
 „ rum scientia.

Hinc licet secundam causam & rationem de-
 „ ducere, cur Deus D. N. donū hoc seruo suo huic &
 „ operario Evangelico sit largitus: ne scilicet detri-
 „ mentum aliquod pateretur, ex eo, quod cum pro-
 „ ximis

ximis ageret; sed potius perfectionis augmen-
 tum: dans ei duplicatam cum *b duplici illo spiritu* *b4. Reg. 2. 9.*
Elia, quem Elifæus Propheta valde sibi desidera-
 bat: celsitudinem scilicet Orationis, & familia-
 ritatis cum Deo, cum tanta quiete atque si degeret
 in desertis; & simul insignem dexteritatem ad a-
 gendum cum proximis, eosque saluandos: ita ut
 nihil propterea amitteret de familiaritate cum
 Deo, nec desineret in eius præsentia semper ver-
 sari. Et quamvis Cassianus dicat: hanc duplicem *Colat. 19. 9.*
 perfectionem raram esse; & paucissimis commu-
 nicari, quales fuerunt, Magnus Antonius, & Ma-
 charius: voluit tamen Dominus noster, vnum ex
 his paucis esse hunc seruū suum, qui totum suum
 tempus impenderet in agendo continuè in ora-
 tione cum suo creatore, & idem coniungeret,
 cum frequenti hominum familiaritate & con-
 suetudine ad salutem animarum: ita ut vtraq; fa-
 miliaritas mutuò se admiranda cum harmonia
 adiuuaret. Huius rei si se facit; quòd, eodem ipso
 anno, quo Pater Balchassar suam edidit solennem
 Professionem, in qua addicebat se animarum vti-
 litati & commodis, Deus D. N. hoc donum sit ei
 largitus: ut intelligeret, non dari sibi illud, ut se in
 solitudinem conferret; sed ut familiaritatem cum
 Deo & familiaritatem cum proximis coniunge-
 ret. Quod multò est facilius cum in ipsa oratione
 non remis & magno labore agitur. sed vento, ut
 dicitur, ad puppim flante, motione scilicet spiri-
 tus Sancti, nauigatur.

Ex histertia ratio deducitur, cur Dominus
 hanc ei contulerit gratiam, ut scilicet eius dili-
 gentiam remuneraret, quam adhibuisset in oran-
 do per

do per ratiocinationes & meditationes mysterio-
rum diuinorum ut capite 2. supra est dictum. Videtur
enim Deus eius laborem, cordisque desiderium
& fidelitatem, quā etiam in salutem proximo-
rum incumbere: voluit liberaliter remune-
rare illud totum hac ratione, ut totum hunc fru-
ctum colligeret, imò copiosorem, & cum maiori
facilitate & leuamine. Et si enim uterque modus
orationis scilicet & contemplationis magnos pro-
ferat fructus: interest tamen, nam, qui viam tenet
ratiocinationum & meditationum, id facit cum
labore & fatione, instar illius qui aquam ex
profundo puteo cum fune & situla haurit; aut antil-
laustam effundit in aquam ductus, ut varias horti-
partes & plantas irrigare possit: alter autem mo-
dus, qui est Contemplationis, fit absque labore
ac defatigatione tanquam pluuia de caelo descen-
dens, quam terra imbibit: de qua loquitur Psal-
mista: *c Riuos terrae replet aquis, & inebriat eam:*
multiplicat genimina eius: quae in stillicidijs eius le-
uatur, germinans, ac fructus proferet copiosos.
Suauius item prouidentia magni nostri, liberalis,
& magnifici Dei in suis donis distribuendis, de-
lectatur & complacet sibi cum seruis suis leua-
men largitur, & quietem; & ijs, qui apti, & capa-
ces sunt doni Contemplationis, qui ad illud sus-
cipiendum, cordis puritate, passionum morti-
ficatione, & prolixis meditationum exercitijs
preparare se studuerunt: illud in magna copia, &
quiete largiri solet; praecipue quando illi operam
suam collocaturi sunt in bonum proximorum,
quemadmodum fecit cum Patre nostro Sancto
Igna-

c Psalm. 64.
11.

Ignatio, post longam in meditationibus exercitationem, quam in libro suorum exercitiorum nos docuit: & similiter fecit cum Patre Balthassare, & faciet cum ijs omnibus, qui simili cura & studio se ad eam suscipiendam præparauerint: si tamen ad maiorem ipsorum perfectionem id expediet, & illi cum humilitate & resignatione perseverauerint in ritè habenda oratione ordinaria, quæ ad excelsiorem gradus quidam est, & aditum præbet.

S. III.

HÆC perseverantia, non præscripto Deo Domino Nostro suæ Visitationis tempore, valde necessaria est, ut voti sui compos quis euadat: nam, ut vidimus sexdecim annos detinuit Dominus noster Patrem Balthassarem in modo ordinariæ orationis, sicut etiam Matrem Theresiam de IASV per annos octodecim, ut in eius vita scripsit Pater Franciscus Ribera; *Lib. 4. c. 2.* & alij Sancti longum etiam tempus expectarunt. Nec id mirum videri debet: nam, si Patriarcha a Iacob *quatuordecim annis* cum im- *a Gene. 29.* menso labore seruiuit, ut Rachelem sponsam suam dilectam obtineret, quæ figura est vitæ contemplatiuæ: quid mirum, quod eam excellenter adepturi, diuinamque sapientiam spiritualiter ducturi laborent, multisque annis desudent, ut eam obtineant? maxime cum hac ipsa diligentia, & studio ingentia alia bona sibi comparent: eò quod tale desi-

desiderium innitatur profundæ humilitatis; quæ
 tanto dono indignos agnoscunt: ac propterea co-
 nantur se ipsos amplius purificare: ne ab eius am-
 plexibus tanquam indigni repellantur; desideria
 crescunt, ac diligentia; ut, quod tanti faciunt, ob-
 tineant; patientia & fiducia valde exercetur, atque
 perficitur; nec propter tot moras abijciunt an-
 mos. His inquam & alijs virtutibus reddunt se di-
 gnos superno hoc Contemplationis dono: quod
 cum obtinent, ostendunt se magis gratos ipsi Do-
 mino largitori; magisque sollicitos & attentos in
 eo custodiendo, & fructibus eius colligendis in
 finem & scopum, in quem sibi datum intelligunt.
 Ac denique exemplo & experientia sua exstima-
 lant nos, adduntque animum ad perseverandum in
 oratione, etiam multis ariditatibus, & afflictio-
 nibus toleratis: siquidem fideliter perseverans &
 pulsans ad ostia Dei, tandem exauditur, & admi-
 titur ad excellentiam dulcedinem familiaritatis eius.
 Expertus id est P. Balthassar expletis prædictis
 sexdecim annis, colligens sibi utilitates, & fru-
 ctus prædictos dilationis huius & moræ Domi-
 ni: & ex eo, quod ipse fuerat expertus, exhorta-
 batur nos, ad perseverantiam in oratione, admi-
 randis hisce sententijs. Accedamus fratres cum
 „ perseverantia ad ostia Dei, quæ nobis patent, aut
 „ certè si pulsauerimus nobis aperientur, iuxta ver-
 b. Matt. 7. 7. bum promissionis ipsius, cum dixit: *b. petite &*
Luce. 11. 9. dabitur vobis; pulsate & aperietur vobis. Nam cur
 „ non adeò nos hæc promissio consoletur, ut ne-
 „ que hæreamus, cogitantes, quòd tardet, ut pro-
 „ pterea à pulsando cessemus; neque tali cogitatio-
 „ ni locum demus, quod tanta nostra in agendo fri-
 gidi-

gidas impedire possit eius verbi executionem, "
 si humiliter eam futuram confidamus. Nam "
 et si velimus soli naturali rationi locum dare, in- "
 uenimus, nullum esse ad dura corda emollien- "
 da, & multò magis ad ea, quæ sunt aliàs mol- "
 lia permouenda, quàm quòd aliquis pauper ad "
 limen portæ domus præ frigore tremat vt "
 statim iubeant aperiri. Persistamus itaque fra- "
 tres ad ostium magni huius Dei, etiam cùm "
 præ frigore tremimus: nam nobis minimè co- "
 gitantibus, iubebit c. *Assuerus Mardocheum intra- c. Ester. 6.*
 re, & faciem Regis videre: tantusque erit eius pro- "
 fectus, vt omnium laborum obliuiscatur, quos "
 multis diebus subiit expectans ad illa ostia du- "
 rus & instar lapidis congelatus. Nam de Iusto "
 scriptum est, quod d. *audiuerit Deus vocem ipsius, d. Eccl. 45.5.*
 & induxerit illum in nubem: ex qua redijt copiosè "
 remuneratus ob toleratos labores in expecta- "
 tione & perseverantia pulsandi.

In huius rei confirmationem dixit de se ipso,
 magnà constantiâ ipsi opus fuisse ad moras Dei
 sustinendas; expectanti, vt ipsius commiseratio-
 ne moueretur, suisque misericordijs ipsum re-
 pleret. Addebât etiam, Deum ob alteram ex
 duabus causis differre, animabus se manife-
 stare: aut quòd sint in suis vitijs sepultæ,
 eaque exuere differant: nam vnumquodque
 vitium est instar obscurissimæ nebulæ, crea-
 toris conspectum impediens; aut, vt melius in-
 telligant, quantum illud sit bonum, quod quæ-
 runt: pro quo obtinendo tam multa tolerant, &
 tardè adhuc inueniant. Et in illis temporis in-
 terstitijs varijs modis eas probat, internis scili-
 cet

cet afflictionibus, & poenis etiam externis: ut
 intelligamus, ingens esse bonum, quod querimus
 pro quo obtinendo tamdiu & tot modis labora-
 mus. Ex his omnibus licet colligere præstantiam
 orationis, quam sanctus hic vir est consecutus;
 ingentia dona, quæ per illam accepit. Si enim or-
 dinariè qualis fuit semetis, talis & solet esse me-
 fis; & ad mensuram dolorum mittit Deus conso-
 lationes; & iuxta laborum magnitudinem, præ-
 mia distribuit: qui per sexdecim annos continue
 seminavit, summoque studio ac diligentia, ut hoc
 donum acciperet, laboravit; & ad eius mensuram
 Deus illud concessit, qui multò liberalior est ad
 dandum, quàm nos sciamus petere, aut cogitare
 quàm excellenter illud ei concesserit, cum copio-
 sissima meritorum messe, spiritualium conso-
 lationum abundantia, alijsque gratijs, ac donis, qua
 feruentium præmium esse solent! Si bona arbor
 ex bonis fructibus cognoscitur: quàm erit ex-
 cellens illa oratio, quæ tales profert fructus, qua-
 les iam diximus? & qui sunt excellentiores fru-
 ctus duodecim illis, quos ipse in sua Relatione
 refert? & qui sunt tanquam duodecim selecti fru-
 ctus eius arboris vitæ, quam Deus in paradiso
 plantavit Ecclesiæ suæ & Societatis: & quemad-
 modum ait S. Ioānes: *e ligna illa paradisi ferre fru-*
ctus novos per menses singulos: ita hic Pater singulis
 mensibus, imò dieb. singulis eos renouabat: quod
 erat testimonium insignis familiaritatis & con-
 suetudinis, quam occultè habebat cum
 Deo suo, vnde illi id totum
 proueniebat.

CAPVT